

Bryner

Folketingets Forhandlinger. (20)

305

18/10 21: 1. Beh. af F. t. Finanslov f. 1922—23.

306

gangspunkter: at Danmark er et umaa-
delig rigt Land. Ja, det har været det,
men er det ikke tilnærmelsesvis i samme
Grad. Der kan i Virkeligheden skaffes
nok til os alle sammen, derom er der
ikke nogen Tvivl. Men dette „nok“ deles
i mindelig Forhandling end i
Slagsmaal og Kiv som mellem Hund og
Kat. Det danske Samfunds Ulykke er
ikke, at vi er kommet ud i en økonomisk
Krise; den baade kan og skal vi bære,
Danmark reder sig nok ud af den. Men
Ulykken er, at vi ikke kan staa sammen
og tage Krisen, som den kommer.

Nu kunde jeg tænke mig, at man i
Samling fra Industriens Side vilde rette
et Par Ord til mig. Det kan jo ikke
nægtes, at her har de konservative
og Socialdemokraterne store fælles Op-
gaver, idet de begge til en vis Grad
repræsenterer Industrien; de repræsenterer
ogsaa andet, men jeg holder mig i Øje-
blikket til Industrien. Det er givet, at
det ene Parti repræsenterer Arbejdsgiver-
siden, det andet repræsenterer Arbejder-
siden, og de har i mangt og meget ens-
artede Interesser. Det kan meget let siges,
hvor langt deres ensartede Interesser i Al-
mindelighed gaar, saa langt nemlig, som
de er i Stand til at forøge Udbyttet af
Bedriften, af Fabrikken. Saa langt holder
deres fælles Interesser; nøjagtig paa samme
Maade gaar det med Fællesinteresserne for
Husbond og Tyende paa Landet. Det er
i det hele taget en fælles Interesse for
hele Samfundet at skaffe saa meget som
muligt ud af det. Stridighederne opstaar
først, naar vi skal til at dele Udbyttet.
Arbejdsgivere og Arbejdere kan meget godt
være enige, saa længe det gælder om at faa
det mest mulige ud af Bedriften. Derfor kan
de komme til at optræde enigt overfor
Statsmagten, i det Øjeblik Talen er om at
skaffe Begunstigelser for den Industri, de
repræsenterer. Men selv om de er enige
der, begynder Striden igen i samme Øje-
blik, de skal til at dele Udbyttet. Altsaa,
den tilsyneladende Enighed; der kan være
mellem de to Fraktioner, varer kun, fra
Høns flyver op, til Høns flyver ned, som
man siger; den kan ifølge Sagens Natur
ikke vare ved, og følgelig vil jeg ikke
raade Folk til at bygge alt for solidt paa
den. Men de vender sig altsaa i Øjeblik-

ket til Samfundet og kræver Hjælp fra
Samfundet overfor den Krise, de er ude i.
Der staar vi i den Ulykke, kan jeg godt
kalde det, at den enkelte i al Almindelighed
kun kan se paa Sagen ud fra sin Bedrifts-
interesse, eller i alt Fald føler han særlig
for sin egen Bedrift. Vi staar i Øjeblik-
ket saadan, at til en hvilken som helst
Industri, der henvender sig til Samfundet
og siger: Jeg er kommet i Trang uden
egen Skyld, I maa hjælpe — kan vi svare:
Ja vel, det kan vi. Der findes ikke en
Forretning eller Industri her i Landet,
som vi ikke er i Stand til at hjælpe. Det
er ganske givet, og det forstaar de paa-
gældende, og de dømmer mange Gange
derud fra. Men i det Øjeblik, vi skal
hjælpe Per i Dag og Poul i Morgen, duk-
ker det Spørgsmaal op: Evner vi det, er
vi i Stand til at gøre det? Det er ikke
sikkert, at de enkelte kan se det. Den
enkelte ser kun: Jeg kunde hjælpes, hvis
Samfundet vilde træde til. Men Samfundet
som Helhed er saa stort, at vi vilde komme
til at drukne, hvis vi skulde tage en væ-
sentlig Del af hele Krisens Forløb over
paa Samfundet. Det lader sig ikke gøre.

Jeg skal nu ganske kort omtale Indu-
striens Stilling. Det er menneskeligt og
forstaaeligt, at Industrien nu oven paa de
gode Aar, hvor den lige saa lidt som an-
dre Erhverv i Almindelighed har konsoli-
deret sig, henvender sig til Staten om
Hjælp. Ja, hvis vi vidste, at det kun gjaldt
de Industrier, der er nødstedte i Dag, og
at dermed var vi færdige, var der vel Mulig-
hed for at hjælpe dem. Men jeg har tid-
ligere udtalt, og jeg gentager det: at hvis
Rusland aabner i en nær Fremtid, eller
hvis der kommer tilsvarende Varer frem fra
andre Lande, saa vil, og det vil intet Menneske
mere benægte, Landbruget snart faa sin Kri-
setid. Hvem skal saa hjælpe det hele? Er
det muligt, at Samfundet kan understøtte
sig selv fra den ene Ende til den anden?
Det troede man under Ministeriet Zahle,
naar man anvendte § 2 — alle ved, hvad
jeg her tænker paa —, naar de ydede
Tilskud til Per, fordi de havde under-
støttet Poul, for at den ene ikke skulde
pege Fingre ad den anden. Det er den
mest taabelige Økonomi, man kan tænke
sig. Den kan, som jeg sagde, opretholdes
en ganske kort Tid; et rigt og velstillet